

טז, יח – שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלקיך נותן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק

א. בשייכות עם הציווי של הפרשה שקוראים בפרשה זו "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך", ישנו היעוד של נביא הגאולה?: "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציק כבתחלה", וכפי שאומרים גם בתפלה בכל יום (מימי החול³): "השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה". לבאר דיוק בלשון היעוד:

בציווי פרשתנו נאמר "שופטים ושוטרים תתן לך", משא"כ בלשון היעוד נאמר רק "ואשיבה שופטיך", ולא מוזכר שוטרים⁴.

ויש לומר הביאור בזה:

החילוק בין שופטים ושוטרים הוא – בלשון רש"י: "שופטים – דיינין הפוסקים את הדין, ושוטרים – הרודין את העם אחר מצותן שמכין וכופתין במקל וברצועה עד שיקבל עליו את דין השופט⁵". זאת אומרת, שהשוטרים ענינם לכפות ולהכריח את אנשי העם שיקבלו את הדין ומשפט.

עפ"ז מובן מדוע ביעוד הגאולה נאמר רק "ואשיבה שופטיך" ולא "שוטרים" – כיון שלעתיד לבוא מתבטלים מציאות הרע⁶ והיצר⁷ הרע⁸, ולא יהי צורך בשוטרים שיכריחו את אנשי העם להשמע להוראות השופטים, כיון שכל האנשים יקיימו מעצמם את ההוראות⁹. יצטרכו רק "שופטים", שיפסקו דינים וילמדו תורה ויורו את הוראות התורה והמצוות לבני ישראל¹⁰ ("ילכו מחיל אל חיל"¹¹ בקדושה גופא¹²).

זהו שהציווי בתורה כולל גם "שוטרים", הוא כיון שהוא ציווי לדורות המדבר אודות כל הזמנים וכל המצבים, במילא

צריכים ציווי על שוטרים, במצב שנדרש שיקבלו את הדין בדרך כפי¹³ [ולכן נאמר גם במדרש "אם אין שוטר אין שופט", לא לדינא, רק לתועלת קיום הדבר, שייתכן שאם אין שוטרים, המשפט לא יצא לפועל].

תורת מנחם התוועדות ש"פ שופטים ה'תנש"א

טז, כ – צדק צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך

ב. צדק צדק בגימטריא למשיח, כי בזכות הצדקה זוכה לימות המשיח¹⁴ שנאמר (ישעי' א, כז) ושבי' בצדקה, כלומר שאעפ"י ששב האדם מעבירות שבידו צריך ליתן צדקה כמו שאמרו רז"ל¹⁵ אגרא דתעניתא צדקתא.

מכתיבת רבינו אפרים ז"ל (מבעלי התוס') *

***

צדק צדק תרדוף למען תחי'. למען בגימטריא קץ.
רמזי רבינו יואל ז"ל (מבעלי התוס')

יז, טז – שום תשים עליך מלך אשר יבחר ה' אלקיך בו מקרב אחיך תשים עליך מלך לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא אחיך הוא

ג. שום תשים עליך בגימטריא שלשים מעלות¹⁶.
בו מקרב אחיך בגימטריא¹⁷ בדוד בן ישי. מקרב אחיך בגימטריא משבט יהודה.

לבילתי רום לבבו הפסוק מתחיל ומסיים בל', רמז דוד יצא מיהוד"ה בגימטריא ל'. ובן ל' שנה דוד במלכו (שמואל-ב ה), יהודה במילוי בגימטריא¹⁸ מלכות, וכן רמז בסופי פסוק ובתחלתו דו"ד עוד ולא ירבה מאד הרי דוד, וכן מן עוד עד מאוד דו"ד תיבות, לבילתי רום לבבו אמר דוד ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני (תהלים קלא) אעפ"י שהמלכות בל' מעלות¹⁹. לבילתי רום לבבו מאחיו בגימטריא ולא משל הקדוש²⁰. ובניו מקרב בגימטריא [ב]שלום²¹. למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו דוד ובניו ימלכו עוד משיח, ודוד עבדי נשיא להם לעולם (יחזקאל לז).

פירוש הרוקח (מבעלי התוס')

13 אלא דיש לומר, דכיון שכל עניני התורה הם נצחיים – גם לעתיד לבא יהי הענין ד"שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך", אלא שאז יהיו שוטרים אך ורק למעלותא – להכריז ולהודיע ע"ד מציאותו של השופט. או בכדי לסייע לבני ישראל בקיום עניני בית דין [לדוגמא: ליישר הדרך עבור עדי ראי' בקידוש הלבנה בכדי שיוכלו להגיע לבית דין בנקל ובזריזות (ע"ד תוספתא שקלים פ"א). ראה גם התוועדות תשמ"ט חלק ד עמוד 207].

14 עיין בבא בתרא י, ב.

15 ברכות ו, ב.

16 אבות פ"ו.

17 הכוונה: עם הכולל.

18 פירוש יהודה במילוי: י"ד, ה, ו, ו, דלת, ה.

19 אבות פ"ו.

20 ספרי.

21 הוריות יא, ב.

1) בתחילתה.

2) ישעי' א, כו.

3) ברכה ה"א דתפילת העמידה.

4) עיין בפנים השיחות וביאור עוד דיוקים.

5) וראה רמב"ם ריש הלכות סנהדרין: שופטים – אלו הדיינים הקבועין בבית דין ובעלי דינים באים לפניהם, שוטרים – אלו בעלי מקל ורצועה כו'. וברש"י סנהדרין

טז, ב (ד"ה שוטרים): חובטין במקלות ע"פ השופטים לכל מי שאינו שומע.

6) כמו שנאמר "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" (זכרי' יג, ב).

7) ראה סוכה נב, א.

8) ראה אור התורה פרשתנו עמוד תתכא: ועל פי זה יובן ענין ושוטרים . . והיינו להכות נפש בהמהית בשבט ע"ד לעולם ירגיו (ברכות ה, ריש עמוד א).

9) ולהעיר מפירוש הרד"ק על הפסוק ואשיבה שופטיך כבראשונה: זה יהי בימות המשיח שיכלו הרשעים כולם ושארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב (צפני" ג, יג).

10) ראה רמב"ם ריש הלכות ממרים: בית דין הגדול שבירושלים [העיקר והיסוד של כל השופטים ש"בכל שעריך" *] הם עיקר תורה שבעל פה עם עמודי ההוראה ומהן חק ומשפט יוצא לכל ישראל. וראה לקוטי שיחות חלק כט עמוד 97.

* ראה פרשתנו יז, ח (ובפירוש רש"י ד"ה דברי ריבות). ולהעיר גם מספרי ריש פרשתנו (על הפסוק בכל שעריך). רמב"ם הלכות סנהדרין פרק א הלכה ג, ועוד.

11) לשון הכתוב – תהלים פד, ח.

12) ראה תניא אגרת הקודש סוף סימן כו (קמה, א).